

تمایز سوش‌های چندگانه ترایکوفایتون متاگروفاپتیس در بیماران مبتلا به درماتوفیتوزیس با استفاده از روش تکثیر تصادفی پلی‌مورفیسم DNA (RAPD) در مراکز پوست وابسته به بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی ایران

چکیده

زمینه و هدف: درماتوفیت‌ها، گروهی از قارچ‌های کراتین دوست هستند که گروه وسیعی از بیماری‌های پوست و ضمام آن مانند ناخن و مو را ایجاد می‌کنند. در بین عوامل قارچی، جنس ترایکوفایتون که عامل عمده کچلی پا در سرتاسر دنیا می‌باشد، از اهمیت خاصی برخوردار است و تا به حال در حدود ۲۴ گونه آن شناسایی شده است. علاوه بر آن بررسی‌های مولکولی بر روی تمایز انواع گونه ترایکوفایتون متاگروفاپتیس در نمونه‌های جمع‌آوری شده در ضایعات یکسان از بیماران مختلف مبتلا به درماتوفیتوزیس، نشان دهنده وجود چندین گونه متفاوت در این ضایعات بوده است. هدف از انجام این پژوهش تعیین گونه و نوع ترایکوفایتون‌ها جهت جلوگیری از گسترش عفونت است که از نقطه نظر اپیدمیولوژیک بسیار حائز اهمیت می‌باشد.

* دکتر سید امیر یزدان پرست I

حمزه رحیمی II

میتر فرنودیان III

روش بررسی: این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی است. نمونه‌های پوست از ۱۰۰ بیمار مختلف مبتلا به درماتوفیتوزیس در اثر ترایکوفایتون متاگروفاپتیس کشت داده شد و پلیت‌های کشتی که دارای ۵ کلنی بودند، انتخاب شدند. DNA آن‌ها به طور جداگانه استخراج و نتایج با توجه به مراحل مختلف روش مولکولی واکنش زنجیرهای پلیمرز و بر اساس خصوصیت اختلاف در تعداد تکرار ژن‌های تولید کننده اسیدریبونوکلئیک ریپوزومی منطقه غیرژنی تجزیه و تحلیل شد. قابل ذکر است نتایج داده شده با آزمون‌های آماری انحراف معیار ($\pm SD$)، Chi-square و t-student مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها: از میان ۱۰۰ نمونه ترایکوفایتون متاگروفاپتیس تنها در ۲۰ نمونه، تعداد ۲ نوع مختلف یا بیشتر در یک اریته از گونه ترایکوفایتون متاگروفاپتیس مشاهده گردید.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های این پژوهش پیش بینی می‌شود که در تعداد زیادی از عفونت‌های قارچی پوست که توسط ترایکوفایتون متاگروفاپتیس ایجاد شده اند، گونه‌های زیادی وجود داشته باشد. وجود چنین مسئله‌ای (Multiple strain) در مطالعات اپیدمیولوژیک مربوط به بیماری‌های قارچی، نحوه درمان و مشخص کردن مقاومت دارویی از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: ۱- ترایکوفایتون متاگروفاپتیس ۲- درماتوفیتوزیس ۳- تمایز مولکولی استرین‌ها ۴- تکثیر تصادفی پلی‌مورفیسم DNA (RAPD)

تاریخ دریافت: ۸۷/۲/۲۳، تاریخ پذیرش: ۸۷/۹/۱۱

مقدمه

یکی از نتایج تشکیل این کلنی‌های درماتوفیتی واکنش میزبان با متابولیت‌های قارچ است که شدت بیماری براساس استرین یا گونه درماتوفیت و حساسیت میزبان به قارچ خاص متفاوت می‌باشد. به طور کلی، واکنش میزبان تحت تاثیر ایمنی میزبان و گونه‌ها و زیر گونه‌های قارچ بوده و حساسیت نسبت به درماتوفیت‌ها می‌تواند

درماتوفیت‌ها، گروهی از قارچ‌های کراتین دوست هستند که در سه دسته اپیدرموفایتون، میکروسپوروم و ترایکوفایتون قرار می‌گیرند و شایع‌ترین تظاهر آن‌ها کچلی پا (پای ورزشکاران)، کچلی ناخن و کچلی تنه و سرمی باشد.^(۱) علل عمده کچلی پا در سرتاسر دنیا ترایکوفایتون متاگروفاپتیس و ترایکوفایتون روبروم گزارش شده است.^(۲)

این مطالعه تحت حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شده است (کد پروژه ۶۰۳).

I) دانشیار و متخصص قارچ شناسی، بخش قارچ شناسی، دانشکده پیراپزشکی، تقاطع بزرگراه‌های شهید همت و چمران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران، تهران، ایران (* مولف مسؤول)

II) دانشجوی دوره دکتری تخصصی بیوتکنولوژی پزشکی، انیستیتی پاستور ایران، تهران، ایران

III) کارشناسی ارشد رشته قارچ شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی ایران، تهران، ایران